

ΝΙΚΟΣ ΠΕΡΠΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΦΤΣΗΣ

«ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΛΑΜΟΓΙΑΣ»*

«ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΛΑΜΟΓΙΑΣ»*

Ομολογώ πως δεν ξέρω πότε και πώς μου ήρθε, αλλά εδώ και αρκετά χρόνια μου κατέβηκε στο κεφάλι η ιδέα να φτιάξω ένα «Εγχειρίδιον λαμογιάς» έτσι θα το ονόμαζα. Ήταν μια ιδέα που μου είχε καρφωθεί στο μυαλό μου σαν πρόκα, αιχμηρή και επίμονη. Και όπως όλες οι ιδέες, όταν βέβαια είσαι ανήσυχο πνεύμα, αν δεν φτάσεις στο σημείο να αρχίσεις να τις υλοποιείς, μετατρέπονται σε εφιάλτες, που σε βασανίζουν αδυσώπητα. Γεμίζεις ενοχές που δεν τολμάς να προχωρήσεις. Νοιώθεις ανίκανος που δεν τις δοκιμάζεις στην πράξη. Που δεν αναλαμβάνεις το ρίσκο, ακόμη και με κίνδυνο να αποτύχεις. Έτσι συνέβαινε και σε μένα. Η ιδέα αυτή μου τριβέλιζε ολόκληρη την ύπαρξή μου, με έκανε να χάσω τον ύπνο μου, ώσπου αποφάσισα να αρχίσω πλέον να καταστρώνω το σχέδιο για την εφαρμογή της.

Ίσως η ιδέα αυτή να γεννήθηκε μέσα μου και λόγω επαγγέλματος. Είμαι ένας φτωχός, πλην τίμιος, δημοσιογράφος, γεγονός εξαιρετικά δύσκολο στη σημερινή εποχή, που στο επάγγελμά μας τον τόνο δίνουν, δυστυχώς, κάποια καλοπληρωμένα λαμόγια, που αναλαμβάνουν με μεγάλη προθυμία να παίξουν ρόλους λακέδων της κάθε εξουσίας, αντί να την ελέγχουν. Όλοι οι υπόλοιποι, η συντριπτική πλειοψηφία δηλαδή των συναδέλφων, αναγκαζόμαστε, είτε να «τραβάμε κουπί» στο περιθώριο των εξελίξεων, είτε να διακονούμε την αλήθεια από κάποιο μικρής εμβέλειας μέσο ενημέρωσης - μετερίζι, παραμένοντας πένητες, εφόσον ασφαλώς δεν μας κατασπάραζε στο μεταξύ ο δράκος της ανεργίας.

Στην πολυετή καριέρα μου, λοιπόν, είχαν δει πολλά τα μάτια μου και είχαν ακούσει ακόμα πιο πολλά τα αυτιά μου. Κάποιες απ' τις ιστορίες αυτές, σκόπευα να τις παρουσιάσω στο πόνημά μου αυτούσιες, ως παραδείγματα λαμογιάς, είτε με τα πραγματικά πρόσωπα και γεγονότα, είτε με φανταστικά· δεν το είχα αποφασίσει ακόμα, αλλά το ίδιο κάνει, αφού η ουσία μετράει. Θα λειτουργούσα, δηλαδή, περίπου όπως και οι

ψυχίατροι που εμπλουτίζουν με παραδείγματα τα δοκίμιά τους, θέλοντας να αναλύσουν κάποιες παθήσεις του ψυχισμού των ανθρώπων.

Σκεφτόμουνά επίσης κάπου μέσα σ' αυτό το βιβλίο να περιλάβω και ένα γλωσσάρι λαμογιάς, με τους ορισμούς που αφορούν και χαρακτηρίζουν αυτούς τους ανθρώπους και τις πράξεις τους. Πίστευα πως έτσι θα γινόταν ακόμη πιο κατανοητό και ίσως πιο χρήσιμο το περιεχόμενό του. Θα με βοηθούσαν σ' αυτό, φυσικά, τα διάφορα λεξικά που διέθετα, αλλά και κάποιες ιστοσελίδες του Ίντερνετ.

Μπορώ από τώρα να σας αναφέρω ενδεικτικά μερικές από τις έννοιες αυτές, που είχα σκοπό να εξηγήσω, χωρίς αλφαβητική σειρά, έτσι για να καταλάβετε τι ακριβώς εννοώ. Αν βαριέστε ή νομίζετε πως είστε αρκετά ενημερωμένοι, μπορείτε βέβαια να παραβλέψετε το κομμάτι αυτό της αφήγησης και να πάτε παρακάτω. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεώσει κανέναν να διαβάσει ή να κάνει κάτι που ο ίδιος θεωρεί περιττό. Και μακριά από μένα τέτοιοι αχρείαστοι καταναγκασμοί.

Λαμόγιο, λοιπόν, ήταν κυρίως ο αβανταδόρος, ο δήθεν παίκτης και συνεργάτης του παπατζή, που υποκρινόταν ότι παίζει για να προσελκύσει ευκολότερα τα θύματα. Η λέξη χρησιμοποιείται εδώ και χρόνια για να περιγράψει τον διεφθαρμένο πολιτικό, τον απατεώνα και τον υπόγειο τύπο, που μετέρχεται ύπουλα, παράνομα ή ανήθικα μέσα για να αποκτήσει χρήματα ή εξουσία, πολιτική ή οικονομική ισχύ. Ως λαμόγια θεωρούνται ακόμη στη σύγχρονη κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή τα πάσης φύσεως τρωκτικά και παράσιτα. Η πράξη και η γενικότερη συμπεριφορά του λαμόγιου, ονομάζεται **λαμογιά**.

Απάτη, είναι η παράνομη ενέργεια που αποσκοπεί στην παραπλάνηση κάποιου, ώστε να ωφεληθεί αυτός που τη διαπράττει ή κάποιος άλλος.

Κομπίνα είναι στη λαϊκή διάλεκτο η απάτη και κυρίως το οργανωμένο σχέδιο εξαπάτησης.

Λοβιτούρα είναι η απάτη επίσης και κυρίως η παρασκηνιακή ενέργεια που αποβλέπει στην κερδοσκοπία και είναι συνώνυμη με τη λέξη **απατεωνιά**.

Απατεώνας, λέγεται το πρόσωπο που συστηματικά εξαπατά τους άλλους προς όφελός του. Συνώνυμό του στη λαϊκή καθομιλουμένη είναι βέβαια η λέξη **κομπιναδόρος**. Από εδώ προέρχεται και η λέξη **απατεωνίσκος**, που αφορά τους μικροαπατεώνες, δηλαδή τους απατεώνες – «αθερίνες»! Χρησιμοποιείται, ωστόσο, και περιπαιχτικά για κάποιους που παριστάνουν τους μεγαλοαπατεώνες.

Λαδιά σημαίνει η κομπίνα ή η απατεωνιά.

Λάδωμα ονομάζεται η δωροδοκία σε κάποιον αρμόδιο για να μεροληπτήσει υπέρ αυτού που την κάνει. **Λαδώνω** σημαίνει δωροδοκώ κάποιον υπέρ εμού.

Τυχοδιώκτης, είναι ο άνθρωπος που εκμεταλλεύεται τις περιστάσεις και χρησιμοποιεί κάθε μέσο, συνήθως ανήθικο, για να πετύχει.

Ετεροδοσοληψία, είναι ένας νεολογισμός χαρακτηρισμού της μίζας ή δωροδοκίας.

Μίζα, είναι η αμοιβή ή προμήθεια που λαμβάνει κάποιος για να μεσολαβήσει σε συνήθως παράνομη αγοραπωλησία ή ανάθεση έργου που βλάπτει το δημόσιο συμφέρον. Όσον αφορά στα δημόσια έργα – και μάλλον όχι μόνο σε αυτά - σε μία εξειδικευμένη κοινωνιολογική – γλωσσολογική μελέτη του καθηγητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Θ.Π. Τάσιου στη μονογραφία του «Δημόσια & Ιδιωτικά Έργα – Παθήματα και Μαθήματα» περιλαμβάνονται και τα εξής συνώνυμα και ταυτόσημες έννοιες, εκτός των όσων προαναφέραμε:

Διαπλοκή, Διαφθορά, Δεκασμός, Δωροδοκία, Δωροδοσία, Δωροληψία, Εξαγορά, Κολόκουρο, Λίπανση, Μπαχτσίς, Ρεμούλα, Συναλλαγή, Φακελάκι, Χρηματισμός. Επίσης περιλαμβάνονται εκφράσεις, όπως: «**πήρε το ποσοστό του**», «**θέλει το κατιτίς του**», «**του τα σκάσαμε**», «**τα πήρε κάτω απ' το τραπέζι**» κ.ά.

Μιζαδόρος, είναι το πρόσωπο ασφαλώς που λαμβάνει τις μίζες.

Λακές μεταφορικά είναι ο άνθρωπος που εξυπηρετεί τα συμφέροντα κάποιου, συνήθως του αφεντικού του, με δουλικό τρόπο.

Λιγούρης, είναι αυτός που λαχταρά κάτι συνήθως με αναξιοπρέπεια. Σημείωση: Συμπεριλαμβάνουμε εδώ την έννοια αυτή, όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά επειδή στη χορεία αυτή των ανθρώπων ανήκουν συνήθως τα μικρολαμόγια, ενώ, από την άλλη πλευρά, οι λιγούρηδες αποτελούν ίσως τα πιο ευάλωτα στρώματα της κοινωνίας και γι' αυτό αποτελούν τους πιο πολύτιμους βοηθούς των μεγαλοαπατεώνων.

Τύψη, είναι ο έλεγχος που ασκεί η συνείδηση σε κάποιον για κάποια κακή πράξη του. Σημείωση: Συμπεριλαμβάνουμε τη λέξη αυτή για έναν και μόνο αυτονόητο λόγο: Για να μην ψάχνετε αδικώς να τη βρείτε στην προσωπικότητα ενός λαμόγιου. Κι αυτό γιατί απλούστατα δεν υπάρχει...

Ασφαλώς, σ' ένα τέτοιο εγχειρίδιο δεν θα μπορούσα να μη συμπεριλάβω τα πιο χαρακτηριστικά προσόντα της προσωπικότητας ενός λαμόγιου,

έτσι όπως μου τα έχει διδάξει η φτωχή μου πείρα. Κι όλα αυτά βέβαια μόνο και μόνο σε μια προσπάθεια να σας αποκαλύψω κάποια απλά μυστικά, ώστε να μπορείτε πιο εύκολα να τους αναγνωρίζετε όπου κι αν τους πετύχετε.

Α, ξέχασα να σας πω ότι η λέξη στη γενική τονίζεται και στη λήγουσα (δηλ. λέμε και «του λαμογιού»), καθώς η συνομοταξία αυτή των ανθρώπων ποσώς ενδιαφέρεται για τους κανόνες της γραμματικής ή για οποιουσδήποτε άλλους κανόνες. Αυτοί υπάρχουν μόνο για τους άλλους. Ή, όπως φέρεται να έχει δηλώσει ένας από τους σοφότερους και επιφανέστερους εξ αυτών: «Ένας είναι ο κανόνας: Ότι δεν υπάρχουν κανόνες»! Άλλωστε, αν υπήρχαν – και προ παντός εφαρμόζονταν στην πράξη – πιθανόν δεν θα υπήρχαν και τόσο πολλά λαμόγια.

Όπως θα έχετε διαπιστώσει ήδη οι περισσότεροι από σας και από τη μεγαλύτερη ή μικρότερη πείρα σας, ένα είναι το κυριότερο προσόν ενός γνήσιου λαμογιού. Ότι αγαπά μονάχα τον εαυτό του. Τίποτε και κανέναν άλλον. Δεν δίνει διάρα για τέτοιου είδους περιττά αισθήματα, ακόμη κι όταν αντιλαμβάνεται πως η ανταπόδοση θα είναι μεγαλύτερη. Αν προσεγγίσει κάποιον πάρα πολύ, δεν είναι από αγάπη, αλλά μόνο από υπολογισμό. «Πουλάει» αγάπη. Η κατάσταση αυτή είναι στοιχειώδης αρχή για ένα λαμόγιο. Βασικό προαπαιτούμενο. Και πριν απ' όλα ενστικτώδης αναγκαιότητα. Δεν θα μπορούσε δηλαδή καν, αν ήταν διαφορετικά τα πράγματα, να ήταν λαμόγιο.

Όλοι οι άλλοι γι' αυτόν θεωρεί πως είναι κάποιοι ασήμαντοι, χωρίς προσωπικότητα, που μπορούν ανά πάσα στιγμή να μετατραπούν σε αθύρματα στα χέρια του και θηράματα στις ορέξεις του. Αυτό τον κάνει να πιστεύει πως όλοι οι υπόλοιποι είναι απλά κάποιοι βλάκες που εύκολα μπορεί να τους φέρει βόλτα και να τους κοροϊδέψει. Να τους χειριστεί και να τους κατευθύνει με την εξυπνάδα του και την καπατσοσύνη του, ώστε να υπακούσουν στις θελήσεις του και να υπηρετήσουν – έστω και ακούσια – μόνο τα ιδιοτελή συμφέροντά του. Με λίγα λόγια όλοι οι άλλοι άνθρωποι για το λαμόγιο δεν αποτελούν παρά κάτι ποταπά αντικείμενα που μπορεί άνετα να τα μεταχειριστεί όποτε θέλει αυτός για να προκόψει.

Να ξέρετε, επομένως, ότι αν αντιληφθείτε κάποιον να αγαπά κάτι άλλο εκτός από τον εαυτό του – ακόμη και ένα ταπεινό λουλούδι – τότε αυτός, κατά πάσα πιθανότητα, δεν είναι λαμόγιο. Ή, τουλάχιστον, δεν είναι ολοκληρωμένο ακόμη λαμόγιο. Πιθανόν δεν έχει περάσει στο στάδιο της ωρίμανσης. Όλα τα έμβια όντα, άλλωστε – κι όχι μόνο το κρασί, όπως

πολλοί νομίζετε – θέλουν το χρόνο τους, μεγαλύτερο ή μικρότερο, για να ωριμάσουν. Και τα λαμόγια, λοιπόν, δεν γεννιούνται τέτοια γίνονται...

Ως εδώ, όπως καταλαβαίνετε, δώσαμε δύο από τα πιο χαρακτηριστικά προσόντα του λαμόγιου, τα οποία ίσως δεν ξέρατε ή πιθανότατα κάνετε πως δεν ξέρετε. Δεν αγαπά παρά μόνο τον εαυτό του και δεν έχει τύψεις ό,τι και να κάνει. Αν, πάντως, θα ήθελε να κωδικοποιήσει κανείς τις δέκα εντολές ενός καλού λαμόγιου, θα πρέπει να συμπεριλάβει στα προσόντα του και αυτά που θα παραθέσουμε παρακάτω.

Ένα σοβαρό λαμόγιο ξέρει πολύ καλά να κολακεύει και να υποκρίνεται. Ποτέ δεν θ' ακούσεις έναν κακό λόγο απ' τα χείλη του. Μόνο γλυκιές κουβέντες και παινέματα. Θα βρίσκει πάντα τον τρόπο να συμφωνεί με ό,τι κάνεις κι ό,τι πεις, να εκθειάζει όχι μόνο τα προτερήματά σου, αλλά και τα ελαττώματά σου και τα λάθη σου. Ακόμη κι αυτά θα προσπαθεί να σε πείσει πως είναι ευλογία θεού. Πως αν τα χειριστείς με μαεστρία θα κερδίσεις. Αλίμονο, όμως. Όλα αυτά μέχρι να χρειαστεί να σου επιτεθεί για να σε ...«δαγκώσει», με τον έναν ή άλλον τρόπο. Εκεί τελειώνουν οι γλύκες και οι καθωσπρεπισμοί. Εκεί είναι υποχρεωμένος να φανερώσει το πραγματικό του πρόσωπο. Ένα πρόσωπο άγριο, αδίστακτο, αμείλικτο. Έχει πλέον μετατραπεί σε θηρίο έτοιμο να σε κατασπαράξει, αφού προηγουμένως σε είχε κοιμίσει με τις κολακείες του.

Ένα ακόμη από τα πολύτιμα «όπλα» ενός καλού λαμόγιου είναι πως ξέρει πάντα να ελίσσεται και να αλλάζει χρώματα σαν τον χαμαιλέοντα. Τις περισσότερες φορές μιλά με σοφιστείες που δεν στέκουν πουθενά. Δεν είναι ποτέ κατηγορηματικός στις εκφράσεις του. Σχεδόν πάντα χρησιμοποιεί πολλά «θα», «ίσως», «αν», «ενδεχομένως», «μπορεί», «θα ήταν δυνατόν» και άλλα τέτοια. Κι αυτό βέβαια γίνεται σκόπιμα. Για να μπορεί, αν αργότερα έρθουν έτσι τα πράγματα και διαψευστεί, εύκολα να στρίψει το νόημα των λεγομένων του και να μένει πάντα «στον αφρό», μη κινδυνεύοντας να χάσει την οποιαδήποτε αξιοπιστία του. Να μην μπορεί κανείς, όπως λέμε, να τον πιάσει από πουθενά. «Είπα εγώ ποτέ κάτι τέτοιο;» θα σου αντιτείνει με ύφος επιτιμητικό, επιθετικό και θρασύ, αν ποτέ συλληφθεί «κλέπτων οπώρας». Με μια κουβέντα το καλό λαμόγιο θα μπορούσε να είναι ένας άριστος δικολάβος.

Ένα άλλο του προσόν είναι βέβαια ότι ξέρει, όταν χρειάζεται, να περνά απαρατήρητος και να μην ξεχωρίζει από το πλήθος. Να γίνεται ένα με αυτό, για να μπορεί να κάνει πιο εύκολα τις λοβιτούρες του. Όσον αφορά μάλιστα στην πολιτική, τα εξειδικευμένα αυτού του είδους λαμόγια, προσπαθούν επιτηδευμένα να παίρνουν το μέρος του λαού, να

χρησιμοποιούν λαϊκές εκφράσεις, να το παίζουν εκφραστές των συμφερόντων του. Ασφαλώς όχι για να τον σώσουν και να δημιουργήσουν όλες αυτές τις προϋποθέσεις για να του προσφέρουν μια καλύτερη ζωή, αλλά για να τον εκμαυλίσουν.

Αντίστοιχα, στον επιχειρηματικό τομέα, τα – αρκετά – λαμόγια του χώρου προσπαθούν επίσης να μην προκαλούν επιδεικνύοντας τα πλούτη τους. Κι αυτό βέβαια γίνεται και για πρακτικούς λόγους προστασίας, όχι μόνο για λόγους τακτικής. Καμιά φορά ενδέχεται να «ξυπνήσει» καμιά Εφορία, να ανακαλύψει τις λαμογιές σου, να σου ζητήσει «πόθεν έσχες» και να σε τσεκουρώσει. Και δεν ξέρεις αν ο εφοριακός που θα εξετάσει την υπόθεσή σου είναι επιρρεπής στο λάδωμα ή όχι. Δυστυχώς αυτό κανείς δεν μπορεί να σου το εγγυηθεί ή εξασφαλίσει. Επίσης, στο ίδιο μήκος κύματος με τους συναδέλφους τους πολιτικούς, τα επιχειρηματικά λαμόγια στα λόγια είναι πάντα υπέρ της ισότητας και με το μέρος του λαού και των εργαζομένων, τους οποίους, κατά τα άλλα, στυγνά εκμεταλλεύονται και ξεξουμίζουν.

Πολλοί μάλιστα από αυτούς, δε διστάζουν να παριστάνουν ακόμη και τους κακομοίρηδες, προκειμένου να πετύχουν το σκοπό τους, που φυσικά δεν είναι άλλος από την αισχροκέρδεια και την κάλυψη της κομπίνας. Κυκλοφορούν πολλές φορές με το ίδιο σακάκι και παντελόνι χειμώνα – καλοκαίρι και δείχνουν αξιολύπητοι και πένητες. Κι ας τρέχει το άνομο χρήμα κι απ' τα μπατζάκια τους. Κι ας ανοίγουν στα νυχτερινά κέντρα κατά δεκάδες τις σαμπάνιες, όταν βεβαιωθούν πως είναι μακριά τους τα φώτα της δημοσιότητας...

Όπως πανεύκολα μπορείτε να φανταστείτε, τα απανταχού λαμόγια δεν διακρίνονται για την τιμιότητά τους, ούτε έχουν κάποιου είδους ηθικές αναστολές. Καλοσύνη, αγνότητα, ντομπροσύνη, ειλικρίνεια και αρκετές ακόμη συνώνυμες λέξεις και έννοιες, είναι παντελώς άγνωστες γι' αυτά. Πρόκειται για τόσο επιζήμιες για το επάγγελμά τους αρετές, που ούτε καν θέλουν να τις ξέρουν. Βέβαια αυτό το ομολογούν μόνο μπροστά στον καθρέφτη τους και μόνο όταν είναι μόνοι. Μπροστά στους άλλους υποκρίνονται το αντίθετο.

Εσείς εκείνο που συνήθως θα δείτε είναι ένα λαμόγιο να συμπονά τον πλησίον του που υποφέρει, εφόσον δεν έχει από μια τέτοια στάση τίποτε να χάσει. Θα τον δείτε να κηρύττει με πάθος την ηθική, τα ιερά και τα όσια, απαιτώντας φυσικά αποκλειστικά απ' τους άλλους όχι μόνο να είναι, αλλά και να φαίνονται τίμιοι. Θα τον δείτε να ανάβει κάθε τόσο στην εκκλησία κεριά ίσα με το μπόι του, επιδιώκοντας και να τον

βλέπουν και να το μαθαίνουν. Θα τον δείτε συχνά – πυκνά να κάνει διάφορες αγαθοεργίες υπέρ αδυνάτων, που δεν του στοιχίζουν άλλωστε και τίποτε, αφού συνήθως αποτελούν μέρος της λείας των παράνομα αποκτηθέντων από τις λαδιές εισοδημάτων. Αφήστε δε που εκπίπτουν και από το φορολογικό τους εισόδημα...

Ο μεγαλύτερος βραχνάς, φυσικά, για ένα λαμόγιο είναι να πέσει σε έναν πραγματικά τίμιο και ηθικό άνθρωπο, που να μπορεί να θέσει εμπόδια στη λαμογιά που πάει να κάνει ή να την αποκαλύψει. Προς στιγμήν τρομοκρατείται. Ύστερα οργίζεται. Στη συνέχεια, ωστόσο, οργανώνει την άμυνά του και επιτίθεται. Και ως προς αυτό, εδώ που τα λέμε, έχει μόνο τρεις επιλογές: Ή να προσπαθήσει να τον εξαγοράσει με όσο το δυνατόν μικρότερο τίμημα γίνεται μετατρέποντάς τον σε συνεργάτη. Ή να προσπαθήσει να τον διαβάλλει στους ανωτέρους του και την κοινή γνώμη, ακυρώνοντας τις οποιεσδήποτε αντιστάσεις του, αφού καθίσταται πλέον αναξιόπιστο πρόσωπο. Ή, τέλος, αν δε γίνεται πλέον αλλιώς, να επιχειρήσει να τον βγάλει με οποιονδήποτε τρόπο από τη μέση, ακόμη κι αν αυτό καμιά φορά απαιτεί τη φυσική του εξόντωση. Ένα δεν μπορεί να αντέξει και να ανεχτεί με τίποτε: Να του βάζουν τρικλοποδιές στα σχέδιά του κάτι μηδαμινά υποκείμενα με καρδιά και ψυχή. Τρελαίνεται. Αηδιάζει. Εξαγριώνεται.

Ένα καλό λαμόγιο χαρακτηρίζεται επίσης από τη μυστικοπάθειά του. Και βέβαια κάτι τέτοιο είναι εύλογο και απολύτως εξηγήσιμο. Θα ήταν πολύ αστείο όταν πας να κάνεις τη λαμογιά σου να το διαδίδεις ή να αφήνεις ίχνη ή να έχεις μάρτυρες ή να υπάρχουν γραπτά και άλλα ντοκουμέντα που μπορεί να σε προδώσουν, να σε κάψουν και τελικά να σε καταστρέψουν. Να πας, δηλαδή, όπως λένε, για μαλλί και να βγεις κουρεμένος...

Είμαι σίγουρος πως στο σημείο αυτό θα προβάλλετε κάποιες ενστάσεις. Και είναι δικαιολογημένες. Υπάρχουν ασφαλώς και εξαιρέσεις. Έχω και εγώ, όπως φαντάζομαι και σεις, το παράδειγμα εκείνου του υπουργού που βρίσκεται πλέον στη φυλακή για μίζες εκατομμυρίων που λάμβανε για εξοπλιστικά προγράμματα της χώρας και ο οποίος είχε την κακή συνήθεια να καταγράφει σε διάφορα σημειώματα όχι μόνο τα ποσά, αλλά ακόμη και την ώρα που ...κατουρούσε! Σας προκαταλαμβάνω. Εγώ δεν πιστεύω πως ήταν τόσο ανόητος ο άνθρωπος. Κάτι άλλο πολύ πιο σοβαρό συμβαίνει.

Πρέπει, λοιπόν, να σας εξηγήσω πως εδώ χρειάζεται πολλή προσοχή γιατί ελλοχεύει ο κίνδυνος μιας σοβαρής ασθένειας που μπορεί να

πάθουν πολλά λαμόγια, όπως και ο προαναφερόμενος, όταν αποκτούν μεγάλη πολιτική ή οικονομική δύναμη και εξουσία. Δεν γνωρίζω την ακριβή της ονομασία, αλλά ξέρω καλά τα συμπτώματά της. Η εξουσία αυτή που αποκτάς με τις λαμογιές και τις λοβιτούρες, ξαφνικά σε ζαλίζει. Σε γεμίζει με τόση αυτοπεποίθηση και εγωισμό που σιγά – σιγά οδηγείσαι στα πρόθυρα της παράνοιας. Αισθάνεσαι πως είσαι τόσο άτρωτος και δυνατός που μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις χωρίς να είναι ικανός να σε αγγίξει κανείς. Και έτσι τα γράφεις όλα στα παλιά σου τα παπούτσια. Νόμους, θεσμούς, θεούς και ανθρώπους. Δε φοβάσαι τίποτα, δεν πτοείσαι από τίποτα, δε λογαριάζεις τίποτα. Πιστεύεις πως είσαι ακόμη πιο σπουδαίος κι απ' αυτόν το Μεγάλο Ναπολέοντα. Όσπου κάποια στιγμή βέβαια έρχεται και το δικό σου Βατερλώ, αφού είσαι τόσο υπερφίαλος...

Τι είπατε; Παραμένουν οι ενστάσεις σας; Ναι. Ξέρω και πάλι τι εννοείτε. Εκτός από κάποιες συνεννοήσεις και μικροαπατεωνιές, είναι ελάχιστες οι δουλειές για τις οποίες «βγάζουν τη σκούφια τους» τα λαμόγια - και κυρίως οι μεγάλες μπάζες – που μπορούν να γίνουν «διά λόγου». Οι πιο πολλές απαιτούν συμβόλαια, διαγωνισμούς και διάφορες άλλες άχρηστες και προσχηματικές γραφειοκρατικές διαδικασίες δήθεν διαφάνειας. Τι γίνεται τότε λοιπόν;

Μην ανησυχείτε. Και για αυτούς τους σκοπέλους, αγαπητοί μου φίλοι, υπάρχει ο καλός καπετάνιος. Και γι' αυτά τα δήγματα που μπορούν να δηλητηριάσουν την ευμάρεια ενός δεινού λαμόγιου, υπάρχει το αντίδοτο. Υπάρχουν λύσεις. Και πολλά «παράθυρα». Θέλετε ένα από αυτά; Λαδώνεις όποιον βρεις μπροστά σου και ...ξενοιιάζεις! Και όσον αφορά τα λεγόμενα «σκληρά καρύδια», είπαμε και σε προηγούμενη παράγραφο. Να μην επαναλαμβανόμαστε. Εντάξει υπάρχει και η περίπτωση να στραβώσει κάτι και κάποιος μυστήριος – το πιθανότερο υποκινούμενος από λαμόγια ανταγωνιστές – να βγάλει «τα άπλυτά σου στη φόρα» επικαλούμενος και κάποια από αυτά τα γραπτά ντοκουμέντα. Αλλά τι να κάνουμε; Υπάρχουν και οι κίνδυνοι του επαγγέλματος. Και πλέον είναι αδύνατον να αλλάξει κανείς επάγγελμα, όταν έχει μάθει μ' αυτό να βιοπορίζεται – ή, μάλλον, να βγάζει το παντεσπάνι του...

Η ζωή, όπως λέει και ένα παλιό αγαπημένο τραγούδι, έχει δυο πόρτες: από τη μία μπαίνεις και από την άλλη βγαίνεις. Στην περίπτωση των λαμόγιων, ωστόσο, υπάρχει μόνο μία πόρτα: μόνο αυτή με την οποία μπορείς να μπεις. Δεύτερη πόρτα για να βγεις δεν υπάρχει. Άπαξ και μπήκες δε βγαίνεις με τίποτα. Ακόμη κι αν το θέλεις. Δεν υπάρχει

διέξοδος διαφυγής. Δεν σε παίρνει να το μετανιώσεις. Το ποτάμι δεν γυρίζει πίσω. Και είσαι καταδικασμένος να πετύχεις. Αλλιώς θα σε φάει η μαρμάγκα!

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό των λαμογιών, είναι πως είναι άφιλοι. Δεν έχουν μπέσα. Δεν πιάνονται ποτέ φίλοι, όσο «κολλητούς» σας κι αν τους θεωρείτε. Η οποιαδήποτε συναναστροφή τους με τους άλλους ανθρώπους, δεν είναι τίποτε άλλο γι' αυτούς, παρά εργαλείο της δουλειάς τους. Και μάλιστα, τις περισσότερες φορές, εργαλείο μιας χρήσης. Αν τυχαίνει να έχετε τέτοιους «φίλους», τότε πολλές φορές θα υποχρεωθείτε να θυμηθείτε το ρητό του αρχαίου φιλοσόφου, σύμφωνα με το οποίο «ουδείς ασφαλέστερος εχθρός από τον ευεργετηθέντα αχάριστο φίλο». Προφανώς το εμπνεύστηκε κι αυτός επειδή κήκε από κάποια λαμόγια της εποχής...

Δυστυχώς, τέτοιους «φίλους» που δεν θα διστάσουν να σου σκάψουν το λάκκο, θα συναντήσετε αρκετούς στη διαδρομή της ζωής σας. Θα σας συμβούλευα, λοιπόν, ακόμη κι αν είστε υποχρεωμένοι καμιά φορά να τους δώσετε το χέρι σας για χειραψία, καλού – κακού μετρήστε μετά τα δάχτυλά σας, μήπως ...λείπει κανένα!

Ακόμη χειρότερα εξελίσσονται τα πράγματα αν τα λαμόγια είναι ανάμεσα στους συγγενείς σου, που δεν μπορείς να επιλέξεις. Η κακοτυχία σου μάλιστα στην περίπτωση αυτή πολλαπλασιάζεται, καθώς λόγω ακριβώς του συναισθηματικού συγγενικού δεσμού που έχεις μαζί τους, δεν σου πάει συνήθως η καρδιά ούτε καν να τους υποπτευθείς ώστε να προφυλαχθείς από στραβοπατήματα. Και έτσι σε στέλνουν κάποτε εντελώς αδιάβαστο...

Πάμε παρακάτω. Έμβλημα ενός καλού λαμόγιου αποτελεί το απόφθεγμα «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα». Τα οποιαδήποτε μέσα. Εδώ δεν χωρούν προτιμήσεις, δισταγμοί και υπαναχωρήσεις. Το μόνο που σκέφτεται είναι ποιο μέσο θα χρησιμοποιήσει κάθε φορά για να φτάσει στο στόχο του και, ασφαλώς, πώς θα του στοιχίσει λιγότερο.

Αν εσύ, φίλε μου, αρχίσεις να σκέφτεσαι πως τα μέσα που χρησιμοποιείς δεν είναι τίμια και ηθικά, ότι μπορούν να βλάψουν κάποιους άλλους ή ότι θα έχουν παράπλευρες απώλειες και άλλα τέτοια, τότε συνγνώμη που σου το λέω, αλλά δεν κάνεις για λαμόγιο. Μάλλον με υποψήφιο θύμα των λαμογιών μου μοιάζεις...

Πέρα από όσα προαναφέραμε, πρέπει να προσθέσουμε πως ένα καλό λαμόγιο δεν έχει ιδεολογία. Στο μόνο στο οποίο πιστεύει μπορεί να

συνοψιστεί στο εξής απόφθεγμα της λαϊκής θυμοσοφίας: «Άρπαξε να φας και κλέψε νάχεις»! Τίποτα λιγότερο, τίποτα περισσότερο.

Τέλος – και για να συμπληρώσουμε αυτό το προηγούμενο σημείο και για να ολοκληρώσουμε τον δεκάλογο που υποσχεθήκαμε – πρέπει να προσθέσουμε πως τα καλά λαμόγια είναι εντελώς απολίτικα όντα. Γι' αυτό και θα τα συναντήσετε στο στελεχικό δυναμικό όλων των πολιτικών κομμάτων: άσπρων, μαύρων, πράσινων, γαλάζιων, κίτρινων, κόκκινων και παρδαλών.

Βέβαια, υπάρχουν και διαβαθμίσεις. Με άλλη προοπτική και άλλες προσδοκίες εντάσσεται ένα λαμόγιο σε ένα μεγάλο κόμμα που έχει ήδη την κυβερνητική εξουσία ή τη διεκδικεί με σημαντικές πιθανότητες επιτυχίας και με άλλες σε ένα μικρότερο κόμμα που κόβει συνεχώς βόλτες από το ένα άκρο στο άλλο των εδράνων της Βουλής. Ο λόγος, προφανής: διαφορετικός και μεγαλύτερος ο λουφές σε ένα κόμμα εξουσίας που παρέχει προνομιούχες για τη «δουλειά» κυβερνητικές θέσεις και διαφορετικός και πολύ μικρότερος σε ένα άλλο κόμμα. Οι ορίζοντες που ξανοίγονται μπροστά σε ένα λαμόγιο και τα πεδία δράσης του μέσα από ένα κόμμα εξουσίας είναι πολύ πιο ανοιχτοί και προσοδοφόροι. Στις μέρες μας βέβαια και αυτή η διαφορά τείνει να εξαλειφθεί. Ένα λαμόγιο περιωπής πολιτικός μπορεί εύκολα να γίνει «κωλοτούμπας» και να μεταπηδήσει από το ένα κόμμα στο άλλο, όταν μυριστεί «ψητό» ή όταν διαπιστώσει πως δεν μπορεί πλέον να ξεδιπλώσει όλο το ...ταλέντο του μέσα από τις γραμμές ενός μικρού κόμματος!

Πάντως, όσον αφορά στα λαμόγια πολιτικούς, είτε αυτοί ανήκουν σε μικρότερα, είτε σε μεγαλύτερα κόμματα, στη συμπεριφορά τους υπάρχει ένας κοινός παρονομαστής: Τα μέσα και οι ίντριγκες που μετέρχονται για να εισχωρήσουν στους μηχανισμούς τους, να τους ελέγξουν και να αναδειχθούν, είναι ακριβώς τα ίδια. Όπως ίδια είναι και η κοροϊδία που προσφέρουν αφειδώς προς τα μέλη, οπαδούς και ψηφοφόρους τους, πολύ γνωστή πια και με τον όρο «μαυρογιαλουρισμός».

Φυσικά και δεν είναι όλα ρόδινα για τα λαμόγια πολιτικούς. Το επάγγελμα κρύβει και πολλούς κινδύνους. Και δε μιλάμε εδώ για το γεγονός πως σε τακτά διαστήματα η θέση τους και η πρόοδός τους εξαρτάται από τη βούληση των ψηφοφόρων. Υπάρχουν, άλλωστε, πολλοί τρόποι για να τους αποκοιμίσουν: Ρουσφέτια, τρομοκρατία, πλύση εγκεφάλου κ.ά. Εννοούμε πως καμιά φορά οι κομπίνες και οι λαμογιές

τους μπορεί να αποκαλυφθούν και πιο σπάνια να γίνουν αντικείμενο κάποιας δικαστικής διερεύνησης.

Μην ανησυχείτε, όμως. Το οπλοστάσιο για την αντιμετώπιση και αυτών των μικρών αστοχιών, είναι γεμάτο. Κατ' αρχήν για να φτάσει μια τέτοια υπόθεση στις αίθουσες των δικαστηρίων θα πρέπει συμφωνήσει η πλειοψηφία του σώματος των βουλευτών, που ανήκουν κι αυτοί στα διάφορα κόμματα. Και ως γνωστόν «κόρακας κοράκου μάτι δεν βγάζει». Επιπλέον, έχοντας τη νομοθετική εξουσία στα χέρια τους, έχουν φροντίσει εκ των προτέρων να θεσπίσουν νόμους γεμάτους «παράθυρα» που τους επιτρέπουν, ακόμη κι αν πιαστούν «στα πράσα», να μπορούν να τους επικαλεστούν για να απαλλαγούν. Και μάλιστα μετά πολλών επαίνων. Έχουν επίσης φροντίσει να βουλώνουν τα στόματα, όσων, παρόλα αυτά, αμφισβητούν το δικαίωμά τους στη λαμογιά. «Ό,τι είναι νόμιμο, είναι και ηθικό»! Έτσι δεν τους ακούτε να λένε;

Ωστόσο, καμιά φορά, κάποιοι από αυτούς δεν γίνεται να αποφύγουν το μοιραίο. Η λαμογιά είναι τόσο κραυγαλέα, που πλέον αν δεν παραπεμφθεί η υπόθεση στη δικαιοσύνη «θα γελούν και τα τσιμέντα». Πάντως και αυτές οι λίγες περιπτώσεις δίκης ή και καταδίκης, δεν μένουν αναξιοποίητες από το όλο σύστημα της ρεμούλας και της διαπλοκής. Τις περισσότερες φορές αποτελούν πρώτης τάξεως «καθακτήριο» για να εκτονωθούν οι αντιδράσεις της κοινής γνώμης και έτσι απτότητα να συνεχίσουν τα υπόλοιπα λαμόγια το ...θεάρεστο έργο τους!

Το γεγονός πως τα λαμόγια είναι απολίτικα όντα και χωρίς ιδεολογία αποδεικνύεται αν εξετάσουμε τα πράγματα και από μια άλλη σκοπιά. Από το γεγονός ότι και όλα τα – πλην πολιτικών – λαμόγια κάνουν τις «δουλειές» τους με όλα τα κόμματα, προσπαθούν να επηρεάσουν όλα τα κόμματα και χρηματοδοτούν όλα τα κόμματα. Πολλές φορές μάλιστα χρηματοδοτούν και εκείνα τα κόμματα που δεν έχουν καμιά προοπτική εξουσίας ή ακόμη και η πολιτική και ιδεολογία τους έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τα στενά συμφέροντά τους. Και, φυσικά, το κάνουν σκόπιμα. Και επειδή έτσι διατηρούνται οι ισορροπίες του συστήματος που τους επιτρέπει να αλωνίζουν και επειδή ποτέ κανείς δεν ξέρει: «έχει ο καιρός γυρίσματα». Καμιά «πισινή», άλλωστε, δεν έβλαψε αυτόν που την κρατάει. Το αντίθετο.

Από όσα έχετε διαβάσει ως τώρα ασφαλώς θα έχετε βγάλει τα δικά σας συμπεράσματα. Εγώ, πάντως, σκεφτόμουν να συμπεριλάβω στο πόνημά μου τρεις ακόμη παρατηρήσεις.

Πρώτη παρατήρηση: Παρότι το επάγγελμα του λαμογιού και του απατεώνα είναι από τα παλιότερα στις οργανωμένες κοινωνίες – ίσως πιο παλιό και από αυτό που θεωρείται ως το αρχαιότερο – δεν έχει αναγνωριστεί ακόμη επισήμως. Και παρότι θεωρείται ένα επάγγελμα υψηλής επικινδυνότητας, δυστυχώς, δεν έχει καν ένσημα βαρέα και ανθυγιεινά και πρόβλεψη για καμιά συνταξιοδότηση. Αυτό συμβαίνει ίσως επειδή κανένα λαμόγιο δεν συνταξιοδοτείται – παραμένει εφόρου ζωής ενεργό – και επειδή κάποιος θα έπρεπε να πληρώνει τις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές. Και αυτός δεν θα μπορούσε να είναι άλλος παρά μόνο το κορόιδο που λέγεται λαός και όλα τα υπόλοιπα κορόιδα που έχουν «δαγκωθεί» από τα λογής – λογής λαμόγια. Και ως γνωστόν φόρος επί φόρου είναι καταχρηστικός. Άλλωστε όλοι αυτοί την έχουν ήδη πληρώσει πικρά και για περισσότερα δεν αντέχουν...

Δεύτερη παρατήρηση: Μη νομίζετε πως είστε ποτέ ασφαλείς. Τα λαμόγια υπάρχουν παντού. Θα τα συναντήσετε στη δουλειά σας, στην πολιτική, σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Θα τα συναντήσετε πολλές φορές – πράγμα το οποίο απεύχομαι - ακόμη και μέσα στο σπίτι σας, στην οικογένειά σας. Ουέ κι αλίμονο, μάλιστα, αν είναι κανένας αδελφός σας ή το έτερόν σας ήμισυ. «Κλάφτα, Χαράλαμπε»! Μαύρο φίδι που σας έφαγε...

Τρίτη παρατήρηση: Μην έχετε αυταπάτες. Ένα λαμόγιο δεν αλλάζει με τίποτα. Μια φορά λαμόγιο, για πάντα λαμόγιο. Ακόμη κι αν έναν απ' αυτούς τον κλείσεις αλυσοδεμένο μέσα σε ένα κλουβί, πάλι θα σκέφτεται πώς θα σου τη φέρει. Αυτό θα τον ενδιαφέρει περισσότερο, παρά η ελευθερία του!

Ίσως αν η κοινωνία γινόταν κάποτε πιο δίκαιη, τότε τα λαμόγια να ήταν πολύ λιγότερα και να μπορούσε κανείς να τα αναγνωρίζει ευκολότερα. Κάτι θα ήταν κι αυτό. Δε νομίζετε;

&&&

Καθόμουν τώρα μοναχός μου στο εδώλιο του κατηγορουμένου, πελιδνός, σκυθρωπός, μα αγέρωχος. Δεν ήξερα αν έπρεπε να γελάσω με όλη μου την καρδιά, για την ειρωνεία της τύχης που με έφερε ως εδώ, ή να αρχίσω να κλαίω γοερά για την κακοτυχία μου και για το κεφάλι μου το κλούβιο.

Περίμενα, χωρίς καμιά εσωτερική διάθεση επίρριψης των δεινών μου στην κακή μου μοίρα, ή σε κάποιους άλλους, να μου απαγγελθούν από τους δικαστές οι κατηγορίες – εξάλλου τις ήξερα καλά από πριν – να αρχίσουν τις δικολαβίστικες αγορεύσεις τους οι δικηγόροι, να αναζητούν «ψύλλους στ' άχυρα» οι εισαγγελείς από τους μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης. Όλα αυτά φυσικά κάτω από το μειλίχιο βλέμμα του Χριστού, που φιγουράριζε σε μια ζωγραφική εικόνα αυστηρός και άτεγκτος στον τοίχο πίσω από τα – αδειανά προς το παρόν - έδρανα των δικαστών, επίσης με ένα επιτηδευμένο ειρωνικό ύφος, γεμάτο υπεροψία και έξαψη.

Η μόνη που έλειπε, για να συμπληρωθεί το σκηνικό της παράστασης, ήταν η εικόνα της θεάς της Δικαιοσύνης Θέμιδας με τη ζυγαριά της, και το σαρδόνιο χαμόγελό της. Αλλά αυτή, όπως θα έχετε διαπιστώσει από πλείστες περιπτώσεις, λείπει διαρκώς από τα σύγχρονα δικαστήρια. Είναι ένα αερικό που πηγαίνει όπου φυσάει ο άνεμος. Που απονέμει δικαιοσύνη, ανάλογα με αυτό που προστάζει το συμφέρον του ισχυρότερου, ή και το συμφέρον των ίδιων των δικαστών, όπως, για παράδειγμα, η υπεράσπιση των μισθών τους, όταν όλων των άλλων τα μνημόνια τους έχουν πετσοκόψει ακόμη και κατά 50%! Αλλά, δυστυχώς, για τα λαμόγια – δικαστές δεν υπάρχουν δικαστήρια. Κι αυτά που υπάρχουν, είναι σίγουρο πως θα τα δικαιώσουν. Έ, όχι, να καταδικάσουν οι επίορκοι τους επίορκους! Πού θα φτάσει η ...αγγελικά πλασμένη κοινωνία;

Φυσικά και δεν είμαι ο Αλ Καπόνε, ούτε ο λήσταρχος Γιανγκούλας, ούτε κάποιος άλλος από τους σύγχρονους σεσημασμένους εγκληματίες. Όπως σας έχω προαναφέρει, ένας ταπεινός δημοσιογράφος είμαι, που προσπαθούσε όλα αυτά τα χρόνια να βγάλει τίμια το ψωμί του αποκαλύπτοντας την αλήθεια και ξεσκεπάζοντας τις λαμογιές. Που ήθελα να γράψω ένα εμπειριστατωμένο «εγχειρίδιον λαμογιάς». Έ, αυτό μ' έφαγε!

Έβλεπα γύρω μου κάποιους εκλεκτούς συναδέλφους με δικές τους εκπομπές στην τηλεόραση, με δικές τους ιστοσελίδες στο Ίντερνετ, με δικές τους εφημερίδες και δικά τους περιοδικά να κρύβονται πίσω από εταιρείες – αρκετές από τις οποίες εγγεγραμμένες στα μητρώα εξωχώριων παραδείσων, ώστε να μην μπορεί να τους αγγίξει κανείς - να αποκτούν πολυτελείς βίλες στα βόρεια ή τα νότια προάστεια, να κυκλοφορούν με πολυτελή αυτοκίνητα, να οργανώνουν πάρτι με

χαβιάρια και σαμπάνιες, να περιφέρονται τα καλοκαίρια στα νησιά – συνήθως με κότερα – επιδεικνύοντας έναν ανεξήγητο πλούτο.

«Πώς τον απέκτησαν;» αναρωτιόμουν. Ή τους ακριβοπλήρωναν κάποιοι για να τους διευκολύνουν στις λαμογιές τους και για να κατευθύνουν την κοινή γνώμη σύμφωνα με τα συμφέροντά τους ή χρησιμοποιούσαν οι ίδιοι την πένα τους, τις κάμερές τους και τα blogs τους, για να εκβιάζουν, βγάζοντας έτσι το παντεσπάνι τους. Ως γνωστόν, με τη δουλειά του, όσο καλά αμειβόμενη κι αν είναι, είναι αδύνατον να γίνει κανείς πλούσιος. Το πολύ – πολύ να μπορεί να ζει κάπως αξιοπρεπώς.

Μια ωραία πρωία, λοιπόν, προσπαθώντας να βρω κάποια πρόσθετα στοιχεία για μια χοντρή υπόθεση λαθρεμπορίου, δέχτηκα κι εγώ την πρώτη κρούση από εκπροσώπους του ενδιαφερόμενου λαμόγιου επιχειρηματία. Στην αρχή ήταν κάτι ανώνυμα τηλεφωνήματα που με προειδοποιούσαν να «μη φυτρώνω εκεί που δεν με σπέρνουν», γιατί «δεν θα μου βγει σε καλό».

Στη συνέχεια, αφού είδαν πως συνέχιζα την έρευνα και δεν υποχωρούσα, με βρήκαν τη νύχτα στο δρόμο μοναχό δυο «φουσκωτοί» και μου έριξαν ένα γερό μερντάχι ξύλο. Στο τέλος με πλησίασε κάποιος κοινός γνωστός και με, φιλικό και μελιστάλαχτο, είναι αλήθεια, τρόπο μου ψιθύρισε στο αυτί πως δεν αξίζει να ταλαιπωρούμαι άδικα για ξένες υποθέσεις, τη στιγμή που έχω πολλά προσωπικά προβλήματα και ανάγκες επιβίωσης. Μου ανακοίνωσε μάλιστα πως ο συγκεκριμένος επιχειρηματίας ήταν διατεθειμένος να καλύψει αυτές τις ανάγκες με ένα αρκετά σημαντικό ποσό, αρκεί να «βουλώσω το στόμα μου» και εξαερώσω τη γραφίδα μου.

Περιττό να σας πω ότι αν και η πρόταση ήταν πολύ δελεαστική και θα μ' έβγαζε απ' τα δύσκολα – είχα κάπου έξι μήνες να πληρωθώ από το μέσο που δούλευα, με τα χρέη να έχουν γίνει βουνό – την απέρριψα αμέσως με γενναιότητα και συνέχισα να συγκεντρώνω στοιχεία για το ρεπορτάζ. Ήμουν, όπως μου είπαν κάποιοι φίλοι, ένα αμετανόητο κορόιδο και βλάκας με λοφίο.

Το πόσο δίκιο είχαν φάνηκε λίγο αργότερα. Αυτό που απέρριψα εγώ μετά πολλών επαίνων προς τον εαυτό μου, δεν το απέρριψε ο εκδότης μου, που με τα – πολύ περισσότερα προφανώς από όσα θα έδινε σε μένα - λεφτά του λαμόγιου επιχειρηματία, άρχισε να βουλώνει πολλές τρύπες και οικονομικά ανοίγματα. Μέχρι που άρχισε να πληρώνει τα ... δεδουλευμένα! Φυσικά ούτε λόγος για δημοσίευση της έρευνάς μου. Την έφαγε το μαύρο σκοτάδι ή μάλλον ο σκώρος στο γραφείο του

αρχισυντάκτη μου. Και ακόμη πιο φυσικά, εγώ απολύθηκα, ύστερα από έναν τρικώβερτο καυγά μαζί του...

Ήμουνα πια, όπως εύκολα συμπεραίνετε και σεις, «και κερατάς και δαρμένος». Άνεργος και με τα χρήματα της αποζημίωσης να λιγοστεύουν επικίνδυνα, καθώς τα περισσότερα από αυτά ήταν υποθηκευμένα στα χρέη μου. Όσο για άλλη δουλειά; Ούτε λόγος να γίνεται. Και σ' αυτό δεν έφταιγε μόνο η κρίση στον Τύπο. Ποιος παίρνει στη δούλεψή του σήμερα ένα στραβόξυλο δημοσιογράφο, που θέλει να αποκαλύπτει πάντα την αλήθεια, που δεν κάνει υποκύψεις στο αφεντικό του, που θεωρεί το επάγγελμά του λειτούργημα; Κανείς. Όσο καλός κι αν είναι. Σας το υπογράφω. Έτσι, όπως έχουν τα πράγματα, μόνο οι διαπλεκόμενοι έχουν μέλλον σ' αυτή τη δουλειά, με ελάχιστες ασφαλώς εξαιρέσεις. Οι υπόλοιποι θα φυτοζωούν μέσα στη «λάντζα», σύμφωνα με την τρέχουσα δημοσιογραφική ορολογία...

Έχοντας απεριόριστο πλέον χρόνο, θέλοντας και μη, άρχισα να γράφω το αριστούργημά μου, όπως νόμιζα: Το «εγχειρίδιον λαμογιάς». Έτσι κι αλλιώς, ένας γραφιάς δύσκολα κόβει το χούι.

Αυτό ήταν. Κάτι η ανέχεια που με θέριζε, κάτι το γεγονός πως δεν είχα τίποτα να στηριχτώ, κάτι ότι διαπίστωνα πως τα περισσότερα λαμόγια κυκλοφορούν ελεύθερα ανάμεσά μας και ζουν και βασιλεύουν ατιμώρητα με «δόξα και τιμή», κάτι η ιδέα που με συνεπήρε, το αποφάσισα να γίνω και εγώ ένα λαμόγιο. Κολάστηκα από το ίδιο το δημιουργημά μου! Δεν το λέω για να δικαιολογηθώ, ούτε για να ελαφρύνω τη συνείδησή μου. Απαράδεκτος είμαι. Ωστόσο, κατά έναν περίεργο τρόπο, κατόρθωσα να πείσω τον εαυτό μου όχι μόνο να το κάνω, αλλά να αρχίσω και να το απολαμβάνω!

Ποια ήταν η ιδέα, που έθεσα αμέσως σε εφαρμογή; Όχι δεν διεκδικώ, ως προς αυτό, δάφνες πρωτοτυπίας. Ούτε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και καινοτομίας. Το έχουν κάνει κι άλλοι πριν από μένα. Για αρκετούς από αυτούς τους, πρωτοπόρους θα έλεγα του είδους, το εγχείρημα στέφθηκε από απόλυτη επιτυχία. Έβγαλαν και εξακολουθούν να βγάζουν λεφτά με ουρά. Αρκετοί πάλι απέτυχαν. Αφού έφαγαν προηγουμένως το «ξύλο της αρκούδας» και διαπομπεύτηκαν αναλόγως, εγκατέλειψαν κακήν κακώς το ...«άθλημα». Μερικοί – πολύ άτυχοι, ασφαλώς – βλέπουν πια τα ραδίκια ανάποδα. Η μοίρα τους έπαιξε πολύ σκληρό παιχνίδι.

Όπως όμως έχουμε ήδη αναφέρει, το επάγγελμα του λαμόγιου, όσο θελκτικό και προσοδοφόρο κι αν είναι, εμπεριέχει πολλά ρίσκα. Κανείς

δεν μπορεί να σου εγγυηθεί την απόλυτη επιτυχία. Κι αν κάποιος το κάνει, να ξέρετε πως και ο ίδιος είναι πολύ μεγάλο λαμόγιο! Μη σας ξεγελά η αυτοπεποίθηση που εμπνέει.

Η ιδέα που σας έλεγα, είναι πολύ απλή. Με τη βοήθεια ενός πολύ καλού μου φίλου κομπιουτερά, έφτιαξα μια δική μου – ενημερωτική και ειδησεογραφική, υποτίθεται – ιστοσελίδα. Την www.alampournezika.gr.

Μέσα από αυτήν θα έδινα τον καλύτερό μου εαυτό. Εκτός από την τρέχουσα ειδησεογραφία, θα παρουσίαζα αποκαλυπτικά ρεπορτάζ, θα είχα καυστικά σχόλια και άρθρα για όλα τα γεγονότα της επικαιρότητας, θα κατακεραύνωνα όλες τις εξουσίες. Φυσικά όλα αυτά δεν θα ήταν παρά το προκάλυμμα, η στολή παραλλαγής, ο φερετζές, για την προσέλκυση αναγνωστικού κοινού. Το ζουμί θα ήταν άλλο.

Ποιο είναι αυτό; θα αναρωτηθείτε ασφαλώς. Σας δίνω αμέσως την εξήγηση. Κάπου ανάμεσα στην αρθρογραφία και ειδησεογραφία, θα υπήρχαν αναρτημένα και κάποια περίεργα και εν πολλοίς συνθηματικά δημοσιεύματα. Δημοσιεύματα που οπωσδήποτε θα προκαλούσαν αμέσως το ενδιαφέρον του κοινού. Και το ευρύτερο κοινό, όπως ξέρουμε όλοι, έλκεται από το μυστήριο, γουστάρει τα μυστήρια. Ακόμη κι όταν αυτά δεν αποτελούν παρά πομφόλυγες ή απλά «ναρκωτικά» για να το αποκοιμίζουν ή να το αποπροσανατολίζουν από τα πραγματικά του προβλήματα. Όμως τα δημοσιεύματα αυτά δεν θα έλεγαν απολύτως τίποτα, αφού το μόνο που θα έκαναν ήταν να «φωτογραφίζουν» κάποια μεγάλη λαμογιά, χωρίς να αναφέρουν τι και πώς, πού και πότε. Χωρίς να δίνουν επαρκή στοιχεία, θα άφηναν να αιωρείται ότι ο αρθρογράφος ξέρει πολλά, που αλίμονο για τον ενδιαφερόμενο, αν βγουν στη δημοσιότητα. Έτσι, το νεφελώδες κείμενο θα το πλήρωνε πανάκριβα για να μην υπάρχει συνέχεια. Όσο για τον δημοσιογράφο, κάτι θα έβρισκε για να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα και να το αποσύρει αμέσως από τη δημοσιότητα...

Ίσως χρειάζεται να σας δώσω κάποια παραδείγματα για να καταλάβετε καλύτερα τι εννοώ. Σε κατάχρηση αρκετών εκατομμυρίων ευρώ από τον Διοικητή μεγάλου δημόσιου οργανισμού, η στήλη στην εφημερίδα ή στην ιστοσελίδα θα έγραφε τα εξής συνθηματικά: «Διοικητής μεγάλου Οργανισμού, διασκέδαζε προχτές μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες σε γνωστό νυχτερινό κέντρο της παραλιακής. Μόνο για τα λουλούδια ξόδεψε, όπως μαθαίνουμε από έγκυρες πηγές, το καθόλου ευκαταφρόνητο ποσό των 5.000 ευρώ! Πρόκειται για έναν από τους πέντε Διοικητές Οργανισμών που θεωρούνται υποψήφιοι να αναλάβουν

σπουδαίο κυβερνητικό πόστο στον πολυαναμενόμενο ανασχηματισμό – και μάλιστα σε νευραλγικό και παραγωγικό υπουργείο. Ξέρει, άραγε, ο πρωθυπουργός τη διαφθορά που επικρατεί στο συγκεκριμένο Οργανισμό το τελευταίο διάστημα ή κάποιος πρέπει να του ανοίξει τα μάτια; Δεσμευόμαστε πως θα επανέλθουμε σύντομα».

Ας σας δώσω άλλο ένα παράδειγμα. Σε τηλεοπτική εκπομπή, αυτή τη φορά, γιατί η λοβιτούρα του είδους έχει πολλά ποδάρια: Η τηλεοπτική κάμερα δείχνει το πρόσωπο ενός λαμογιού της δημόσιας διοίκησης. Χαμηλό προφίλ και σεμνότυφο, αλλά δυσανάγνωστο, καθώς καλύπτεται σκόπιμα από ένα επεξεργασμένο ομιχλώδες σύννεφο. Ο λόγος του θυμίζει μετανοούσα Μαγδαληνή, πάνω στο λόφο του Γολγοθά και κάτω από τον Εσταυρωμένο.

Ο ...μαχητικός δημοσιογράφος, ως Πόντιος Πιλάτος, του απευθύνει καταγιγιστικές ερωτήσεις, προσπαθώντας να μάθει πώς και γιατί λαδώθηκε για να δώσει την έγκρισή του, ώστε ο τάδε ...σοβαρός επιχειρηματίας - καλό λαμόγιο κι αυτός! – να δρομολογήσει τις επενδύσεις του. Οι απαντήσεις παρουσιάζονται επιλεκτικά. Χωρίς ειρμό και συγκεκριμένη στόχευση. Με πολλά υπονοούμενα, αλλά χωρίς καμιά συγκεκριμένη κατηγορία ή, τουλάχιστον, με συγκεχυμένες κατηγορίες. Κι ας είχε το θέμα προαναγγελθεί ως «η μεγάλη αποκάλυψη της εκπομπής»!

Και βέβαια, παρουσιάζεται ως τελευταίο θέμα, έτσι ώστε κάποια στιγμή ο παρουσιαστής να δηλώσει πως «ο χρόνος της εκπομπής τελείωσε» και ότι «η συνέχεια στη μεγάλη αυτή αποκάλυψη θα δοθεί σε κάποια επόμενη». Παρηγορεί, μάλιστα τους ξενυχτισμένους τηλεθεατές, κουνώντας τους το δάχτυλο και υποσχόμενος πως «δεν πρόκειται να υποχωρήσει, γιατί ασκεί ασυμβίβαστη δημοσιογραφία». Όχι όπως μερικοί άλλοι που υπονοεί πως τα παίρνουν «κάτω από το τραπέζι»...

Όπως καταλαβαίνετε ο στόχος δεν είναι η δημοσιογραφική επιτυχία, αλλά ένα σήμα προς το λαμόγιο, είτε δημόσιος λειτουργός είναι αυτός, είτε επιχειρηματίας, είτε πολιτικός. Και η προειδοποίηση είναι η εξής: «Η μας τα ακουμπάς και δεν δίνουμε τη συνέχεια ή κάηκες»!

Αυτό προσπάθησα, λοιπόν, να κάνω κι εγώ. Μόνο που, δυστυχώς, απέτυχα παταγωδώς. Στην αρχή, βέβαια, κάτι πήγαινε να γίνει. Η συνέχεια, όμως, ήταν πολύ πικρή. «Δούλευα» και μόνος μου, χωρίς να έχω πλάτες σε κάποιους, μυστικούς ή φανερούς, μηχανισμούς της κρατικής εξουσίας και αλλού. Θύμιζα την περιβόητη ατάκα του σχετικού

ανέκδοτου: «Πού πας ρε Καραμήτρο;»! Βρέθηκα έτσι ξαφνικά κρατώντας στα χέρια μου ένα πάκο από προσημειωμένα χαρτονομίσματα. Μου την είχανε στήσει.

Μα, θα μου πείτε, ο «επιχειρηματίας» που πήγαινες να «δαγκώσεις», ενώ σε «δάγκωσε» αυτός, ήταν καθαροσπόρι; Όχι, βέβαια. Λαμόγιο - και μάλιστα περιοπής, από τα μεγαλύτερα του τόπου – είναι κι αυτός. Ξέρετε εσείς κάποιον που να απέκτησε πολλά λεφτά με τρόπο ηθικό, με τη δουλειά του, χωρίς να εκμεταλλευτεί πληθώρα άλλων ανθρώπων και χωρίς να «πατήσει επί πτωμάτων»; Η μόνη περίπτωση είναι να κερδίσει κανείς κανένα λαχείο, το ΛΟΤΤΟ ή το ΤΖΟΚΕΡ. Αν δείτε, όμως, τις στατιστικές και εντυφήσετε στο νόμο των πιθανοτήτων θα τρελαθείτε. Για να γίνει αυτό πρέπει να είσαι και πολύ κωλόφαρδος και να ... «έχεις κοιμηθείς και με παπά!»! Άρα μιλάμε για κάτι πολύ σπάνιο. Μην ψάχνετε...

Τέλος πάντων. Το κατηγορητήριο ήταν καταπέλτης. Και γω δεν μπορούσα να κάνω κι αλλιώς. Παραδέχτηκα τα πάντα. Μέτρησαν, βέβαια κάποια ελαφρυντικά και κυρίως αυτό του «προτέρου εντίμου βίου». Αλλά αυτό δεν άλλαξε ριζικά την κατάσταση. Η απόφαση των δικαστών ήταν καταλυτική. Μου έριξαν πέντε χρονάκια φυλακή «στο κεφάλι».

Η κακή ψυχολογία μου δεν άλλαξε, όσο κι αν οι δικηγόροι μου έλεγαν πως η ποινή είναι εφέσιμη και μπορεί σε δεύτερο βαθμό να πέσω «στα πιο μαλακά» ή και να αθωωθώ ακόμη, παρά την οποιαδήποτε προσδοκία.

Το μόνο που με παρηγορούσε, ήταν ότι στη «στενή» θα μπορούσα τώρα πια άνετα να ολοκληρώσω τη συγγραφή του «έργου ζωής» για μένα. Να γράψω, επιτέλους, το «Εγχειρίδιον λαμογιάς», που είχα εμπνευστεί κυρίως από τη δουλειά μου και με τόση ζέση είχα αρχίσει τη συγγραφή του, πριν ο διάλογος «με πάρει και με σηκώσει»...

Μόνο που, όπως σκεφτόμουν τώρα πιά, έπρεπε να το εμπλουτίσω με ένα ακόμη αναγκαίο, στην περίπτωσή μου – και όχι μόνο - παράρτημα: Με ένα «Εγχειρίδιον βλακειάς»!..

**Το αφήγημα αυτό αποτελεί το εισαγωγικό μιας σειράς διηγημάτων που γράφει ο συγγραφέας με το γενικό τίτλο: «Εγχειρίδιον Λαμογιάς και άλλες ιστορίες».*

Ο Νίκος Πέρπερας (Μεταφυσής) είναι δημοσιογράφος. Γεννήθηκε το 1956 στο Βόλο. Το 1976 ήρθε στην Αθήνα και σπούδασε Οικονομικά στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Από το 1981 ασχολείται ως επαγγελματίας δημοσιογράφος. Έχει δουλέψει κυρίως στην εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», αρχικά ως διορθωτής και στη συνέχεια ως συντάκτης σε θέματα Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, έως το 2013, οπότε απολύθηκε μαζί με άλλους 42 συναδέλφους του. Έχει δουλέψει επίσης σε αρκετά τεχνικά περιοδικά («Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ», «Δελτίο ΣΠΜΕ», «ΔΟΜΕΣ», «Εργοληπτικό Βήμα» κ.ά.) είτε ως υπεύθυνος, είτε ως αρχισυντάκτης, είτε ως απλός συντάκτης. Οι συνάδελφοί του τον τίμησαν με την ψήφο τους και τον εξέλεξαν για τρεις θητείες ως μέλος της Εξελεγκτικής Επιτροπής της ΕΣΗΕΑ. Έχει γράψει 11 ποιητικές συλλογές, 50 τραγούδια για μελοποίηση, ένα μυθιστόρημα και ένα θεατρικό έργο, που παραμένουν ανέκδοτα, εκτός από την ποιητική του συλλογή «Ασκήσεις Ακριβείας» που δημοσιεύτηκε το 2014 ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.ergatikosagwnas.gr/.